

ЛИСТ ЕПАРХИЈЕ БУДИМЉАНСКО-НИКШИЋКЕ ЗА ВЈЕРОНАУКУ, ХРИШЋАНСКУ КУЛТУРУ И ЖИВОТ ЦРКВЕ

СВЕВИЋЕ

ЈУН/ЈУЛ 2018 • ГОДИНА XVI • БРОЈ 113 • ЦИЈЕНА 1 ЕВРО

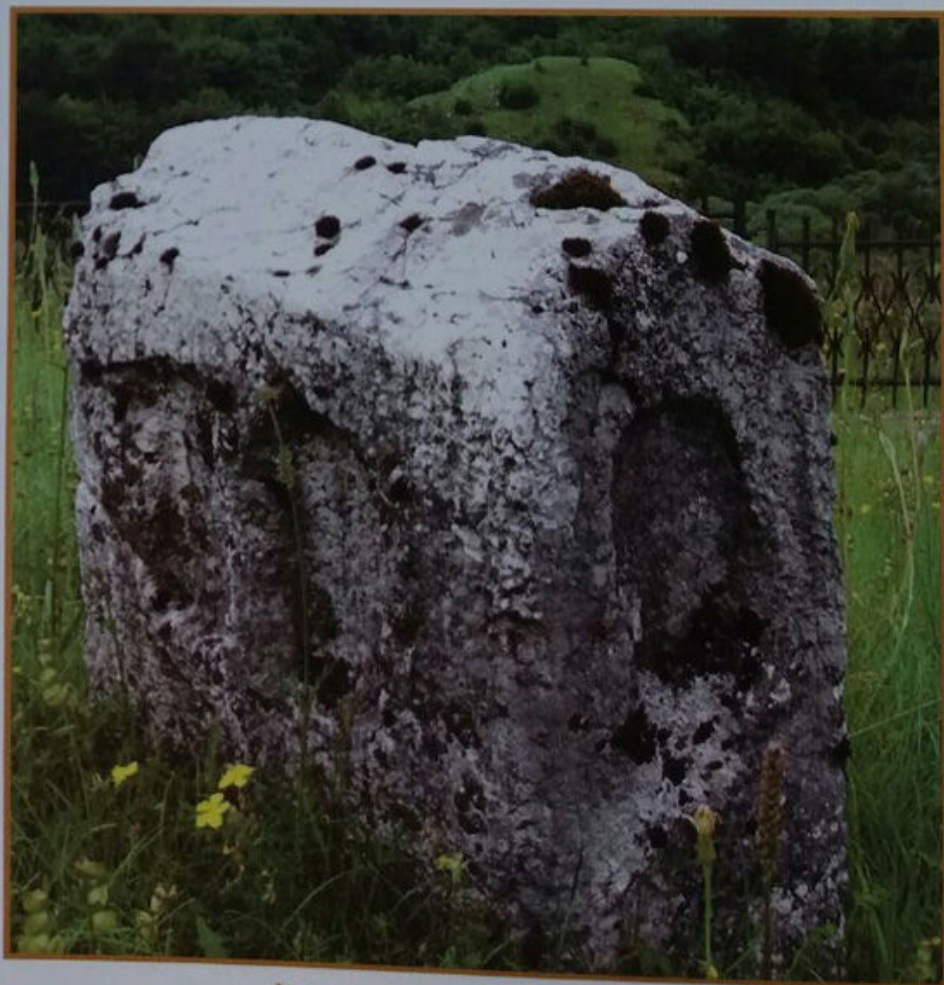
ISSN 1800-5209

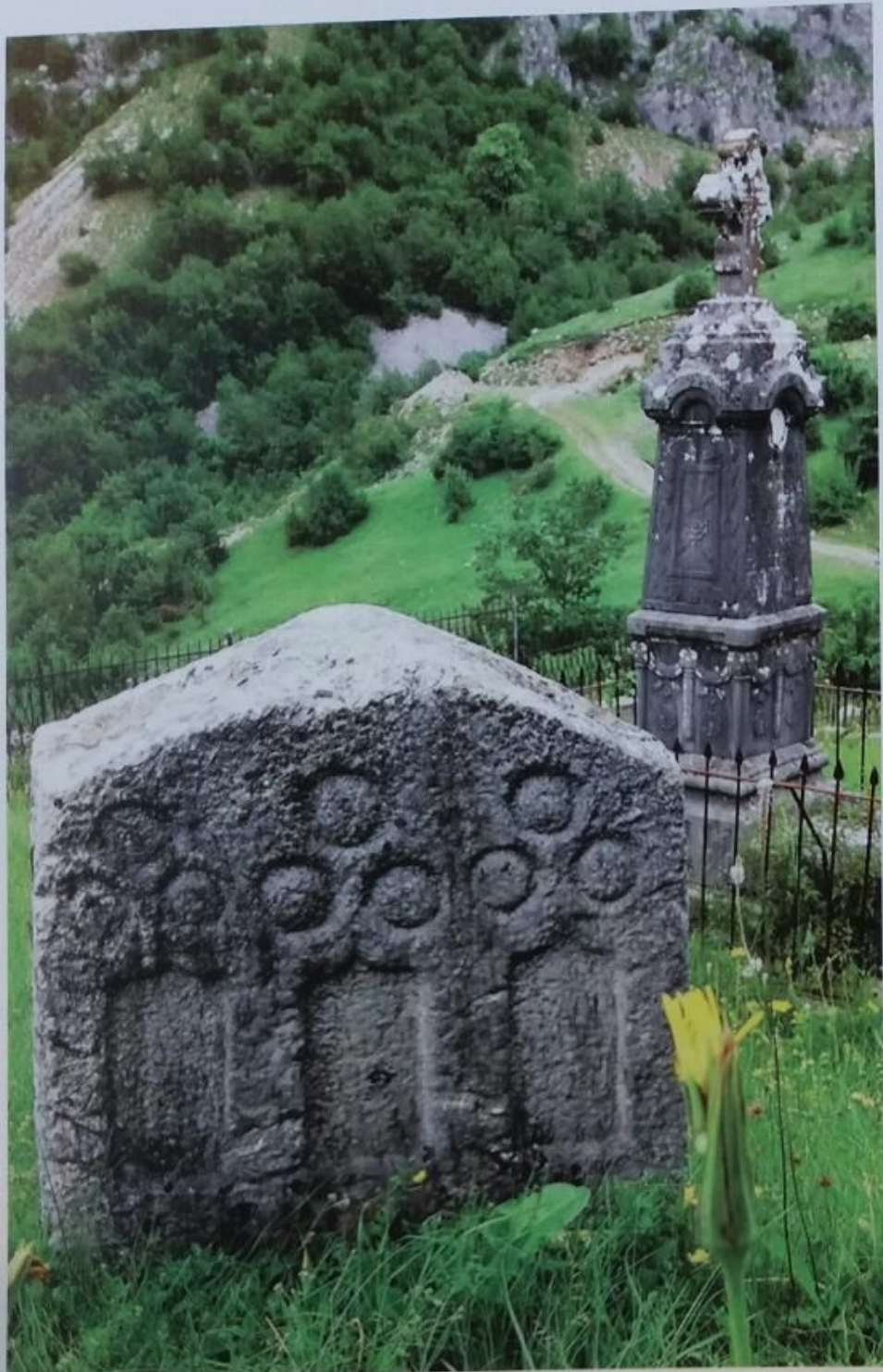
Новооткривени ћирилички натпис у дробњачком селу Придворица

Горан Ж. Комар

Дробњачко село Придворица лежи дубоко у кањону истоимене ријеке. Његова црква се види са превоја Градац надомак Шавника. Може се рећи и да се налази у подножју високог кречњачког платоа на коме је подигнута саборна црква Пресвете Богородице која у својој порти чува одређен број средњовјековних надгробних споменика. Село се сматра веома старим. Када сам приступио детаљним истраживањима дробњачког епиграфског наслеђа, обилазећи сва села на територији данашње општине Плужине, Придворицу сам, као приступачну, остављао за крај. Осим тога, путем интернета, могао сам на бројним одличним фотографијама посматрати два старија надгробна споменика који, попут стражара, леже пред прочељем цркве. Нисам, међутим, могао предвидјети њихове крајње скромне димензије, јер формом остављају утисак крупних сљемењака какве виђамо у читавој Босни и Херцеговини и западним дјеловима Црне Горе. Споменик који је постављен лијево, дакле сјеверније, је богатије декорисан и може се рећи, боље очуван. Споменик који

Јужни споменик: источно лице.
Ово је споменик који храни стари ћирилићки натпис

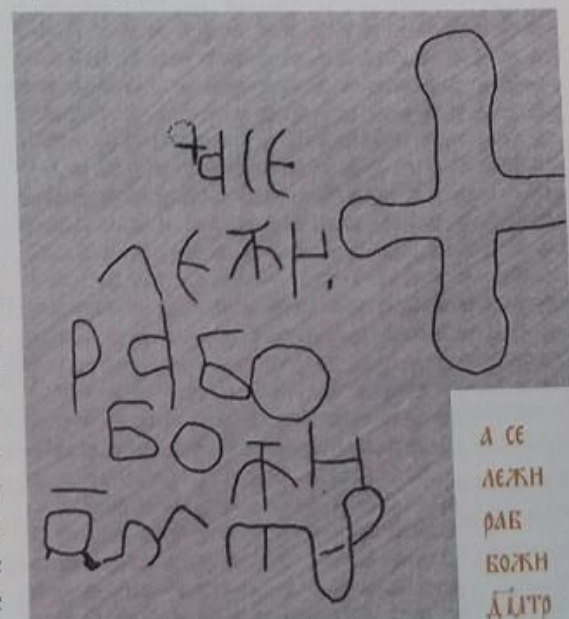

Сјеверни споменик: источно лице које гледа ка pročелу цркве

износе: 0,76 x 0,60 x 0,25 m. Натпис је организован у пет редова. Површина споменика рашчлањена је аркадама, по једном на ужим странама и двије на источној страни. Аркаде и утисак веће рустичности, као и расточености кречњака процесом хемијског растварања, казују да је старији од другог споменика који лежи сјеверније.

Придворица као старо дробњачко село, ипак чува натпис који може припадати 15–16. вијеку. Ваља увијек гледати на њено сусједство и саборну цркву на Пошћењу, гдје су евидентирана три старија ћириличка натписа. Један од два унутар цркве, сада не можемо пронаћи. Може се, такође, истаћи чињеница да, гледајући Дробњак, највеће посијање стећака лежи управо у реону Пошћења и Превиша. Овдје је, то сигурно знамо, јако велики број класичних споменика средњег вијека уништен, али и уграђен у темеље цркава. Будући да је реконструкција и оправка цркве на Превишу неопходна усљед оштећења фасаде у pročелу, то би требало добро повести рачуна о старим споменицима који леже у њеним темељима. На овом мјесту бих помену и црквиште у селу Бијела.

И овдје, у древној Придворици, сједишту рода који је оставио снажни траг у традицији Старе Херцеговине, сусрећемо се са крсним споменицима који својом ликовношћу и писмом свједоче припадност православног простору.

А СЕ
ЛЕЖИ
РАБ
БОЖИ
ДМИТ

Овдје лежи слуга Божји Димитар

лежи десно од капије гробља, ка ријеци, чува стари ћирилички натпис који је предмет овог текста.

Територија Дробњака, као и Пиве, не посједује велики број натписа средњег вијека и тим прије нам је сваки нови веома драгоцјен. Подручје Бањана чува далеко већи број старих натписа. До овога часа смо успјели евидентирати преко двадесет у Бањанима и непрестано проналазимо нове (два током последња три мјесеца).

Приступајући споменицима у порти цркве у Придворици, може се уочити да је равнокраки рељефни Крст у средишњем дијелу западне стране споменика са натписом, стране која гледа ка кањону, мало дислоциран удесно. Натпис је и позициониран уз Крст, а он је „помјерен“ како би се створио простор за слова. Величина слова се креће од 10 до 4 cm. На овом, западном лицу, постоје уз завршетке кракова Крста усјечени прости кружни украси. Један од њих је назначен нашим цртежом уз ријеч: раб. Димензије споменика